

Asia: VN/25641/2023

Lausuntopyyntö työryhmän mietinnöstä; osakeyhtiölain ja osuuskuntalain muuttaminen

Yleistä

1) Lausuntonne yleisesti esityksestä.

Keskuskauppakamari kiittää mahdollisuudesta lausua osakeyhtiölain ja osuuskuntalain tarkistamistyöryhmän mietinnöstä.

Työryhmän mietinnössä esitettyjen ehdotusten pääasiallisena tarkoituksena on keventää yritysten hallinnollista taakkaa, parantaa yritystoiminnan yleisiä edellytyksiä sekä sujuvoittaa osakeyhtiön ja osuuskunnan rekisteristä poistamista ja purkamista koskevaa menettelyä. Työryhmän mietintö sisältää suuren määrän yksittäisiä muutosehdotuksia.

Keskuskauppakamari kannattaa työryhmän mietinnön tavoitteita ja pitää tärkeänä, että osakeyhtiölain ja osuuskuntalain toimivuutta kehitetään yhtiökäytännössä. aiemmissa selvityksissä ja oikeuskirjallisuudessa tunnistettujen muutostarpeiden pohjalta. Keskuskauppakamari kannattaa työryhmän ehdotuksia jäljempänä esitetyin huomautuksin.

Työryhmä ei työnsä aikana ehtinyt käsitellä kaikkia aiemmissa selvityksissä tunnistettuja osakeyhtiö- ja osuuskuntalain toimivuuden ja hallinnollisen taakan keventämisen näkökulmasta relevantteja muutosehdotuksia. Lisäksi työryhmän mietinnön viimeistelylle jäi hyvin vähän aikaa. Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että hallituksen esityksen jatkovalmistelussa kiinnitetään mahdollisuuksien mukaan huomiota jäljempänä tässä lausunnossa esiin nostettaviin seikkoihin.

2) Lausuntonne vaikutusten arvioinnista.

Keskuskauppakamari yhtyy työryhmän mietinnön luvussa 4.2.1 esitettyyn vaikutusarvioinnin tiivistelmään. Sen sijaan yksittäisten muutosehdotusten osalta vaikutusarviointi ei ole kaikilta osin onnistunut eikä aina edes mielekäästä. Merkittävimmät hyödyt tulevat yritysten toimintamahdollisuuksien parantumisesta ja hallinnollisen taakan kevenemisestä. Houkuttelevasta

ja kilpailukykyisestä yritystoiminnan sääntely-ympäristöstä seuraavalla taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymisellä on myönteinen vaikutus kansantalouteen. Yksittäisten ehdotusten kustannusten yksityiskohtainen kvantifiointi ilman saatavien hyötyjen tai säästöjen kvantifiointia voi olla omiaan luomaan harhaanjohtavan kuvan ehdotuksen vaikutuksista.

Esimerkiksi etuostolausekkeisiin liittyvä kustannusten kvantifiointi ilman vastaavaa saatavien hyötyjen arviointia voi antaa väärän kuvan ehdotuksen vaikutuksista. Vastaavasti ehdotetusta rekisteristä poistamismenettelystä rekisteriviranomaiselle aiheutuvien kulujen yhteydessä olisi syytä arvioida säästöjä, joita saadaan nykyiseen rekisteristä poistomenettelyyn verrattuna.

Osakeyhtiölain ja osuuskuntalain eräitä yleisiä periaatteita sekä määritelmiä

3) (OYLE 1:3 § ja OKLE 1:3 §) Mietinnössä ehdotetaan mainittavaksi pääomaa ja sen pysyvyyttä koskevassa säännöksessä myös, että varoja voidaan käyttää vain osakeyhtiölaissa tai osuuskuntalaissa säädetyllä tavalla.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Muutoksehdotuksen tavoitteena on selkeyttää nykytilaa muuttamatta sitä. Muutos on kannatettava.

4) (OYLE 1:11 ja 12 §) Mietinnössä ehdotetaan säilytettäväksi muun kuin pörssiyhtiön sekä pörssiyhtiön lähipiiriä koskevat määritelmät. Mietinnössä ehdotetaan poistettavaksi laista informatiiviset säännökset siitä, missä tilanteissa määritelmiä on käytettävä, sekä selkeytettäväksi pörssiyhtiön lähipiirin määritelmää monin eri tavoin. Ehdotukset eivät liity osuuskuntia koskevaan kansalliseen lähipiirin määritelmään.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Ehdotettu OYL 1:12.2 yhdessä OYL 5:14a, 6:4 ja 6:4a kanssa on erittäin kannatettava selvennys. Jatkovalmistelussa olisi vielä syytä selvittää mahdollisuuksia lähentää OYL 1:11 ja 1:12 määritelmiä ja varmistaa, ettei OYL 1:11 lähipiirin määritelmä ole miltään osin laajempi kuin OYL 1:12:n mukainen pörssiyhtiön lähipiirin määritelmä. Erityisesti mikro- ja pienyritysten osalta on kuitenkin tärkeää, että OYL:ssa esitettävä määritelmä on selkeä ja sovellettavissa sellaisenaan ilman tarvetta perehtyä IAS 24:n sisältöön.

Osakeyhtiön ja osuuskunnan perustaminen sekä osakkeet ja osuudet

5) (OYLE 2:4, 9:6 ja 10:7 § sekä OKLE 9:7 §) Mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi osakeyhtiölain olettamasäännöksiä osakkeiden ja erityisten oikeuksien merkintähinnan kirjaamisesta kirjanpitoon. Ehdotetut säännökset vastaavat nimellisarvottoman pääomajärjestelmän mukaista, nykyisin pääsääntönä noudatettavaa käytäntöä. Vastaavaa muutosta ehdotetaan myös optio-oikeuksien ja muiden erityisten oikeuksien nojalla annettavien maksullisten osakkeiden merkintähintojen kirjaamiseen. Ehdotukset eivät liity osuuskuntien osuuksien, osakkeiden ja erityisten oikeuksien merkintähinnan kirjaamiseen kirjanpitoon, mutta osuuskunnissa uudesta osuudesta ja osuuskunnan hallusta luovutettavasta omasta osuudesta maksettu merkintähinta merkittäisiin lähtökohtaisesti osuuspääoman korotukseksi.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Muutosehdotuksella olettamasaännökset muutettaisiin vastaamaan vallitsevaa yhtiökäytäntöä. Muutos on kannatettava.

6) (OYLE 2:6.3 ja 9:12.3 § sekä OKLE 2:6.3 ja 9:13.3 §) Mietinnössä ehdotetaan, että mainituissa säännöksissä tarkoitetuissa tilanteissa lähipiirisäännöksiä sovellettaisiin vain tilanteisiin, joissa omaisuutta ostetaan osakkeita tai osuuksia vastaan merkitsijältä itseltään tai tämän lähipiiriin kuuluvalta taholta.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Muutosehdotus on perusteltu, sillä se rajaisi säännöksen soveltamisen piiristä pois tilanteet, joissa väärinkäytösten riski on vähäinen. Muutosehdotus vastannee myös paremmin säännöksen tosiasiallista tarkoitusta.

Jatkovalmistelussa säännöksen sanamuotoa tulisi kuitenkin tarkentaa, sillä OYL 1:11 määrittelee yhtiön lähipiirin, ei osakkeen merkitsijän lähipiiriä. Vastaava ongelmallinen sanamuoto ehdotetaan poistettavaksi OYL 5:14a ja 6:4a:sta, eikä sitä ole syytä sisällyttää tähänkään.

7) (OYLE 2:8.3, 9:14.3-4 ja 11:4.2-3 § sekä OKLE 2:8.3, 9:15.3-4 ja 11:4.2-3 §) Mietinnössä ehdotetaan osakkeiden maksun todentamisen edellytyksiä muutettavaksi siten, että vaatimuksia tilintarkastajan todistuksesta sovellettaisiin pakottavana vain julkisiin osakeyhtiöihin sekä pörssiosuuskuntiin. Tiettyjen yksityisten osakeyhtiöiden ja muiden osuuskuntien osalta osakkeiden maksun todentamisen edellytyksiä kevennettäisiin. Vastaavia muutoksia ehdotetaan myös osakeannissa annettujen osakkeiden maksamiseen sekä rahastokorotukseen liittyvistä selvityksistä.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Ehdotuksella vähennetään tarpeettomia tilintarkastajan lausuntoja ilman, että maksukontrollilla suojattavat oikeushyvät vaarantuisivat.

Keskuskauppakamari pitää suomalaisten rahoitusmarkkinoiden kansainvälisen kilpailukykyyn kannalta erittäin tärkeänä, että jatkovalmistelussa selvitetäisiin vielä eri mahdollisuuksia helpottaa säännellyllä markkinalla ja monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevien yhtiöiden osakeantien järjestämistä siten, että osakkeiden maksu voitaisiin suorittaa toimitusta vastaan. Mietinnön sivuilla 82-83 esitetty varainsiirtoverolain muutos on yksi tällainen keino ja pidämme tärkeänä, että hallitus edistää sitäkin, mutta kannustamme selvittämään sen ohella muita vaihtoehtoja, jotka eivät edellyttäisi ensin osakkeiden luontia yhtiölle itselleen suunnattavalla osakeannilla. Arvopaperimarkkinain 9 luvussa tarkoitetun liputusvelvollisuuden näkökulmasta osakeannin suuntaaminen ensin yhtiölle itselleen ja näiden osakkeiden myynti merkitsijöille voi aiheuttaa tarpeettomia edestakaisia liputusilmoituksia omistus- ja ääniosuuksien muutoksista. Edestakaisen liputusvelvollisuuden voisi välttää vain, jos osakkeiden luonti yhtiölle

itselleen rekisteröitäisiin samana kaupankäyntipäivänä kuin varsinainen maksullinen osakeanti toteutettaisiin ja siihen perustuvat pörssikaupat tehtäisiin.

Osakeyhtiölain 3 luku ja osuuskuntalain 4 luku: sallitut vaihdannarajoitukset ja etuostolauseke

8) (OYLE 3 luku sekä OKLE 4 luku) Mietinnössä ehdotetaan säilytettäväksi säännös sallituista osakkeiden ja osuuksien vaihdannarajoituksista. Uutta olisi, että sallituksi yhtiöjärjestyksen tai osuuskunnan sääntöjen määräykseksi voitaisiin lisätä etuosto-oikeutta koskeva lauseke. Tällaisen lausekkeen mukaan muu kuin yhteisön omistama osake on tarjottava ostettavaksi osakkeenomistajalle tai jäsenelle, yhteisölle tai muulle henkilölle ennen sen siirtämistä uudelle omistajalle.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Muutosehdotus lisää mahdollisuuksia sopia vaihdannarajoituslausekkeista osakassopimuksia tehokkaammin tyyppipakkoperiaate kuitenkin säilyttäen. Muutos on kannatettava.

Yhtiökokous ja osuuskunnan kokous

9) (OYLE 5:21.2 § 4 kohta, 16:11.1 § 6 kohta, 17:11.1 § 6 kohta ja 17a:16.1 § 6 kohta sekä OKLE 5:23.2 § 4 kohta, 20:11.1 § 6 kohta ja 21:11.1 § 6 kohta sekä kaikkiin edellä mainittuihin pykäliin uusi momentti) Mietinnössä ehdotetaan, että pörssiyhtiössä ja -osuuskunnassa ja yhteisöissä, joiden osake on kaupankäynnin kohteena monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, poistetaan säännöksissä tarkoitettu velvollisuus laatia hallituksen selostus tilikauden jälkeisistä tapahtumista. Muidenkaan yhtiöiden osalta tätä ei ehdotuksen mukaan jatkossa tarvittaisi, jos säännöksissä tarkoitettuja tapahtumia ei ole ollut. Jos tällaisia tapahtumia on ollut, nykyiseen tapaan niistä on kerrottava selostuksessa.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Ehdotus vähentää tarpeetonta hallinnollista taakkaa ja on siksi kannatettava.

Erityinen tarkastus

10) (OYLE 7:7 § sekä OKLE 7:15 §) Mietinnössä ehdotetaan, että erityinen tarkastus voidaan määrätä yhtiön tai osuuskunnan itsensä lisäksi myös sen yhteen tai useampaan tytäryhteisöön.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Muutosehdotus parantaa vähemmistönsuojaa ja on kannatettava.

11) (OYLE 7:8 a § ja 25:2 § sekä OKLE 7:16 a § ja 27:2 §) Mietinnössä ehdotetaan osakeyhtiö- ja osuuskuntalaissa nimenomaisesti säädettäväksi yhteisön johdon myötävaikutusvelvollisuudesta erityistä tarkastajaa kohtaan. Mietinnössä ehdotetaan myös, että tämän velvollisuuden rikkominen tulisi rangaistavaksi rikosoikeudellisena osakeyhtiö- tai osuuskuntarikkomuksena.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Jatkovalmistelussa on vielä syytä arvioida tarkemmin ehdotetun myötävaikutusvelvollisuuden kriminalisoinnin suhdetta itsekriminointisuojaan.

Osake- ja osuusanti sekä optio- ja muut erityiset oikeudet osakkeisiin

12) (OYLE 9:2.2, 10:2.2 ja 11:2.2 § sekä OKLE 9:3.2, 10:2.2 ja 11:2.2 §) Mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi osakeyhtiölain ja osuuskuntalain osake- ja osuusantivaltuutusta koskevaa olettasäännöstä siten, että uusi valtuutus ei kumoa vanhaa. Vastaavalla tavalla myöskään optio- ja muiden erityisten oikeuksien antamista tai rahastokorotusta koskeva uusi valtuutus ei jatkossa kumoaisi vanhaa.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Muutosehdotus poistaa riskin osakeantivaltuuden tahattomasta kumoutumisesta ja on siksi kannatettava. Säännös ei estä sitä, että uuden valtuutuksen yhteydessä yhtiökokous päättää kumota aiemman valtuuden.

13) (OYLE 9:20 § sekä OKLE 9:21 §) Mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi sääntelyä siten, että siinä täsmennetään, miten osake- tai osuusantivaltuutuksen nojalla annettavien osakkeiden tai osuuksien enimmäismäärä lasketaan, kun yhteisö päättää valtuutukseen perustuen maksuttomasta annista itselleen. Säännöksen mukaan tällainen anti ei vähentäisi valtuutuksen nojalla annettavien osakkeiden tai osuuksien enimmäismäärää, jollei valtuutuksessa nimenomaisesti määrätä toisin.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Muutosehdotus on sinänsä kannatettava, sillä se selkeyttää oikeustilaa ja joustavoittaa osakeantien järjestämistä. Keskuskauppakamari viittaa kuitenkin edellä lausuntokohdassa 7 lausumaansa arvopaperimarkkinalain 9 luvun liputusvelvollisuudesta ja mahdollisista edestakaisista liputusvelvollisuuksista.

14) (OYLE 10:1, 10:3.1 § 6 kohta ja 10:7.1 § sekä OKLE 10:1, 10:3.1 § 6 kohta ja 10:7.1 §) Mietinnössä ehdotetaan, että sallitaan vastikkeetta tapahtuva osakkeiden ja osuuksien merkintä optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien nojalla. Tällaisten antamiselta edellytetään erityisen painavaa taloudellista syytä.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Muutosehdotus lisää joustavuutta erilaisissa tilanteissa ja on kannatettava.

15) (OYLE 10:3.1 § 5 kohta sekä OKLE 10:3.1 § 5 kohta) Mietinnössä ehdotetaan joustavoitettavaksi merkintähinnan määrittämistä nykyisestä. Optio- tai muiden erityisten oikeuksien antamista koskevassa päätöksessä voitaisiin mainita osakkeiden ja osuuksien merkintähintojen sijasta vaihtoehtoisesti niiden laskemisessa käytettävät perusteet. Merkintähinnan laskemisessa käytettävänä perusteena voisi olla

esimerkiksi osakkeen ja osuuden tietyllä tapaa määräytyvä käypä arvo, tuottoarvo tai vastaava muu ennakoitava arvonnäytystapa.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Muutosehdotus lisää joustavuutta erilaisissa tilanteissa ja on kannatettava.

Osake- ja osuuspääoman korottaminen

16) (OYLE 11:3.1 § sekä OKLE 11:3.1 §) Mietinnössä ehdotetaan selkeytettäväksi osake- ja osuuspääomasijoituksen hyväksymistä siten, että asiasta voitaisiin päättää myös yhtiökokouksessa tai osuuskunnan kokouksessa. Yhtiökokouksen tai osuuskunnan kokouksen toimivalta olisi hallitukseen nähden rinnakkainen.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Muutosehdotus selkeyttää oikeustilaa.

Yhtiön omat osakkeet ja osuuskunnan omat osuudet ja osakkeet

17) (OYLE 15:9.3 § sekä OKLE 19:9.3 §) Mietinnössä ehdotetaan määröosan arvioinnin ajankohtaa aikaistettavaksi siten, että säännöksissä tarkoitettua yhdistettävien (lunastettavien) pörssi-yhtiön osakkeiden tai pörssi-osuuskunnan osuuksien ja osakkeiden enimmäismäärää arvioitaisiin jatkossa sellaisen osakasluettelon tai jäsen- ja omistajaluettelon perusteella, joka saisi olla laadittu aikaisintaan kaksi arkipäivää ennen yhdistämistä käsittelevän yhtiökokouksen tai osuuskunnan kokouksen koollekutsumista.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Muutos parantaa oikeusvarmuutta pörssi- ja monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevissa yhtiöissä, joissa omistus vaihtuu koko ajan.

18) (OYLE 15:10.3 § sekä OKLE 19:10.3 §) Mietinnössä ehdotetaan sääntelyä muutettavaksi siten, että yhtiöjärjestyksessä tai osuuskunnan säännöissä voidaan määrätä, että yhtiön tai osuuskunnan lisäksi jatkossa myös muulla osapuolella on oikeus hankkia tai lunastaa yhteisön osakkeita tai osuuksia.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Muutosehdotus lisää joustavuutta ja mahdollisuuksia kontrolloida yhtiön omistusrakennetta erilaisissa tilanteissa.

19) (OYLE 15:11 ja 15:12.2 §) Mietinnössä ehdotetaan poistettavaksi julkisten osakeyhtiöiden omien osakkeiden määrää koskevat perusteettomat määrälliset rajoitukset. Ehdotukset eivät liity osuuskuntia koskevaan kansalliseen sääntelyyn.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Muutosehdotus lisää joustavuutta erilaisissa transaktioilanteissa.

Varojen jakaminen

20) (OYLE 8:9.2 § sekä OKLE 8:9.2 §) Mietinnössä ehdotetaan erityisen konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuuden kumoamista. Jatkossa konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuus tulisi yksinomaan kirjanpitoalaista.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Muutosehdotus vähentää yhtiöiden hallinnollista taakkaa.

21) (OYLE 13:8 § sekä OKLE 16:9 §) Mietinnössä ehdotetaan selkeytettäväksi varojenjako koskevien säännösten soveltamista vähäisiin yleishyödyllisiin tai rinnastettaviin lahjoihin. Nykyistä käytäntöä vastaavalla tavalla erityistä tulee varmistaa yhteisön maksukyvyn säilyttäminen.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Muutosehdotus selkeyttää oikeustilaa.

22) (OYLE 13:10.1 § sekä OKLE 16:11.1 §) Mietinnössä ehdotetaan rajattavaksi omien osakkeiden ja osuuksien hankinnan erityinen rahoituskielto siten, että se koskee jatkossa vain julkisia osakeyhtiöitä ja pörssiosuuskuntia.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Keskuskauppakamari kannattaa kiellon poistamista yksityisiltä osakeyhtiöiltä. Pidämme kuitenkin tärkeänä, että jatkovalmistelussa vielä edistettäisiin direktiivin jäsenvaltio-option hyödyntämistä julkisten osakeyhtiöiden osalta, kuten monessa verrokkimaassa on tehty.

23) (OYLE 14:2.2 § sekä OKLE 18:2.2 §) Mietinnössä ehdotetaan täsmennettäväksi säännöstä varojenjaosta, joka liittyy tappion kattamiseksi tehdyn osake- tai osuuspääoman alentamisen jälkeiseen aikaan, nykyistä yhtiökäytäntöä vastaavalla tavalla. Ehdotettu lisäys koskisi menettelyä, jossa aikaisintaan alentamishakemuksen yhteydessä haetaan vapaaehtoisesti myös velkojiensuojamenettelyn aloittamista. Varoja voitaisiin jakaa yhdellä loppuun saatetulla kuulusmenettelyllä, ennen kuin varojenjako kiellon kolmen vuoden karenssiaika on päättynyt.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Muutosehdotus selkeyttää oikeustilaa.

Velkojiensuojamenettelyyn liittyvät kuulusajat

24) (OYLE 14:4, 16:6-7, 17:6-7 ja 17a:11-12 § sekä OKLE 18:4, 20:6-7, 21:6-7 ja 22:7 §) Mietinnössä ehdotetaan lyhennettäväksi velkojiensuojamenettelyyn liittyvien kuulutusten vähimmäismäärääikää kolmesta kuukaudesta kahteen kuukauteen sekä tunnetuille velkojille annettavien kirjallisten ilmoitusten vähimmäismäärääikää kuukaudesta kolmeen viikkoon.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Keskuskauppakamari kannattaa ehdotusta lyhentää kuulutusaikoja. Kuulutusaikoja voisi kuitenkin lyhentää ehdotettua enemmänkin, jotta ne vastaisivat paremmin verrokkimaitamme. Kuulutusaikojen lyhentäminen olisi omiaan sujuvoittamaan erilaisten yritysjärjestelyjen toteuttamista.

Yhtiö- ja osuuskuntarakenteen muuttaminen

25) (OYLE 16:4.2 ja 17:4.2 § sekä OKLE 20:4.2 ja 21:4.2 §) Mietinnössä ehdotetaan nykyistä käytäntöä vastaavalla tavalla, että jatkossa osakeyhtiö- tai osuuskuntalaissa ei edellytetä tilintarkastajan lausunnon antamista kombinaatiosulautumisessa tai jakautumisessa perustettavalle yhteisölle.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Muutosehdotus selkeyttää oikeustilaa ja vastaa yhtiökäytäntöä.

26) (OYLE 16:15, 17:15 ja 17a:27 § sekä OKLE 20:16 ja 21:16 §) Mietinnössä ehdotetaan, että yritysjärjestelyihin liittyviä, velkojen vastustusta koskevia riita-asioita olisi mahdollista käsitellä yleisen tuomioistuimen sijaan vaihtoehtoisesti myös lakisääteisessä välimiesmenettelyssä. Ehdotuksissa on kiinnitetty huomiota myös velkojen oikeusturvan takeiden säilyttämiseen.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Keskuskauppakamari kannattaa ehdotusta lakisääteisen välimiesmenettelyn mahdollistamisesta velkojen vastustusta koskevien riita-asioiden käsittelyssä. Ehdotus on omiaan sujuvoittamaan yritysjärjestelyjen toteuttamista.

Osakkeiden, osuuksien sekä erityisten oikeuksien lunastamista koskeva lakisääteinen välimiesmenettely

27) (OYLE 16:13, 16:24 a, 17:13, 17:23 a ja 17 a:18 § sekä OKLE 20:14 ja 21:14 §) Mietinnössä ehdotetaan osakeyhtiölain ja vastaavasti osuuskuntalain yritysjärjestelyjä koskevissa luvuissa tarkennettavaksi välimiesten valitsemista koskevan hakemuksen tekemistä Keskuskauppakamarin lunastuslautakunnalle. Hakemuksen tekemisen määräaikaa koskevana ehtona sinänsä voitaisiin säilyttää yksi kuukausi yhtiökokouksesta tai osuuskunnan kokouksesta. Kuitenkin itse lunastusasian vireilletulon ajankohta ratkeaisi ehdotuksen seurauksena jatkossa osakeyhtiölain 18 luvun 4 §:n 2 momentissa ja vastaavasti osuuskuntalain 26 luvun 5 §:n 2 momentissa säädetyn mukaisesti silloin, kun hakemus tai sen jäljennös annetaan tiedoksi vastapuolelle.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Keskuskauppakamari pitää muutosehdotusta perusteltuna ja oikeustilaa selkeyttävänä. Hallituksen esityksen jatkovalmistelussa voi olla aikataulusta riippuen vielä tarpeen sovittaa yhteen välimiesmenettelylain pykäliin kohdistuvat viittaukset välimiesmenettelylain kokonaisuudistuksen kanssa.

28) (OYLE 18:5 §) Mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi osakeyhtiöiden vähemmistöosakkeenomistajille haettavan uskotun miehen asemaa siten, että uskotulla miehellä olisi oikeus vaatia ennakkoa tai vakuutta hänelle tulevasta korvauksesta. Ehdotukset eivät liity osuuskuntiin.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Keskuskauppakamari pitää ehdotusta perusteltuna ja vähemmistöosakkeenomistajien oikeusturvaa parantavana.

Selvitystila, konkurssi ja purkaminen

29) (OYLE 20:19 a § sekä OKLE 23:19 a §) Mietinnössä ehdotetaan, että yksityisen osakeyhtiön ja osuuskunnan toiminta voitaisiin jatkossa päättää yhteisön rekisteristä poistamista koskevan hakemuksen ja rekisterimerkinnän perusteella edellyttäen, että kaikki velat maksetaan ja kaikkien jäljellä olevien varojen jakamista koskeva päätös on tehty. Jos osake- tai osuuspääomaa tai muuta sidottua omaa pääomaa jaetaan ilman laissa säädettyä velkojiensuojamenettelyä, varoja saaneet ovat kuitenkin vastuussa yhteisön veloista saamansa sidotun oman pääoman määrällä.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Keskuskauppakamari kannattaa ehdotettua menettelyä rekisteristä poistamiseksi. Voimassa olevan lain säännökset yhtiön purkamisesta ovat osoittautuneet yhtiöille käytännössä raskaiksi ja kalliiksi, mikä on johtanut siihen, että toimintansa lopettaneen yhtiön on ollut helpompaa jäädä odottamaan sitä, että rekisteriviranomainen poistaa yhtiön rekisteristä. Myös velkojen suoja on riittävällä tavalla otettu huomioon laitonta varojenjakoja koskevien säännösten ja niihin liittyvän palautusvelvollisuuden ja korvausvastuun kautta.

30) (OYLE 20:23.1 § sekä OKLE 23:23.1 §) Mietinnössä ehdotetaan selkeytettäväksi sääntelyä viittaamalla oman pääoman menettämiseen nykyisen osake- tai osuuspääoman menettämisen sijaan. Rekisteri-ilmoituksen tekemisen ajankohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi säätämällä kohtuullisesta kahden kuukauden enimmäismääräajasta. Rekisterimerkinnän poistamista koskevassa säännöksessä edellytettäisiin, ettei yhteisö oma pääoma ole negatiivinen.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Ehdotus on oikeustilaa selkeyttävä.

31) (OYLE 20:25.1 § sekä OKLE 23:25.1 §) Mietinnössä ehdotetaan, että yhteisön konkurssiin luovuttamista koskeva päätös olisi mahdollista tehdä myös yhtiökokouksessa tai osuuskunnan kokouksessa. Yhtiökokous

tai osuuskunnan kokous saisi päättää asiasta ainakin silloin, kun asia saatettaisiin sen ratkaistavaksi tai kun osakkeenomistajat tai jäsenet ovat asiasta yksimielisiä.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Ehdotus yhtiökokouksen rinnakkaisesta toimivallasta on perusteltu.

Tilintarkastajan tai kestävyysraportoinnin varmentajan vahingonkorvausvastuuta koskevat vanhentumisajat

32) (OYLE 22:8 § sekä OKLE 25:8 §) Mietinnössä ehdotetaan lisättäväksi osakeyhtiölakiin ja osuuskuntalakiin kestävyysraportoinnin varmentajaa vastaan nostettavaa kannetta koskeva määräaika. Lisäksi mietinnössä ehdotetaan poistettavaksi tilintarkastajan ja yhteisön johdon vahingonkorvausvastuun vanhentumisaikojen vähäiset erot tilintarkastuskertomuksen osalta. Sama koskisi jatkossa myös kestävyysraportoinnin varmennuskertomusta.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Kanteen määräaikojen yhtenäistäminen on sinänsä kannatettavaa. Säännöksen sanamuoto ei kuitenkaan saisi mahdollistaa sitä, että kanneaika jäisi tilintarkastuslausunnon viipymisen takia kohtuuttoman lyhyeksi. Ehdotettu 2 momentti vaikuttaisi mahdollistavan sen, että määräaika jäisi kohtuuttoman lyhyeksi tilanteissa, joissa tilintarkastuskertomus tai kestävyysraportoinnin varmennuskertomus annettaisiin lähellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun viiden vuoden määräajan loppua, mutta kuitenkin ennen määräajan päättymistä. Tämä ei liene ollut tarkoituksena.

Tiedoksiannot yhtiölle tai osuuskunnalle

33) (OYLE 24:5.3 § sekä OKLE 26:10.3 §) Mietinnössä ehdotetaan uudella säännöksellä ratkaistavaksi tiedoksianto koskeva ongelma, joka koskee yhteisöä sen vuoksi, ettei yhdelläkään sen johdon jäsenellä ei ole asuinpaikkaa ETA-valtiossa eikä siihen ole saatu poikkeuslupaa. Ehdotuksessa säädettäisiin, että jos yhteisöllä ei ole osakeyhtiölain tai osuuskuntalain asuinpaikkasäännösten mukaista hallitusta tai muuta edustajaa, tiedoksianto yhteisölle toimitettaisiin osakeyhtiölain 24 luvun 5 §:n 2 momentin mukaisesti tai osuuskuntalain 26 luvun 10 §:n 2 momentin mukaisesti sijaistiedoksiantona.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Muutosehdotus on perusteltu.

Osuuskuntalaki: yhteinen jäsenyys

34) (OKLE 3:1 a §) Mietinnössä ehdotetaan otettavaksi osuuskuntalain 3 lukuun uusi pykälä yhteisestä jäsenyydestä ja siihen liittyvien oikeuksien käyttämisestä. Yhteisen jäsenyyden voisivat muodostaa useat luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt yhdessä. Lisäksi ehdotetaan, että yhteiseen jäsenyyteen liittyviä oikeuksia voitaisiin käyttää vain yhteisen edustajan kautta. Ehdotus vastaisi pääosin nykyistä osuuskuntakäytäntöä.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Muutosehdotus on oikeustilaa selkeyttävä ja vastaa yhtiökäytäntöä.

Osuuskuntalaki: osuuskunnan kokous ja edustajisto

35) (OKLE 5:41.4 §) Mietinnössä ehdotetaan selkeytettäväksi osuuskuntalain 5 luvussa jäsenten sekä osuuden ja osakkeen omistajien asemaa siten, että laintasoisista säännöksistä ilmenee, ettei näillä ole ääni- tai kannatusoikeutta edustajiston kokouksessa käsiteltävissä asioissa. Päätöksentekovalta kuuluu edustajiston jäsenille. Sen sijaan jäsenellä tai osuuden tai osakkeen omistajalla olisi jatkossa oikeus vaatia oikeutensa palautusta. Laissa täsmennettäisiin näiltä osin myös palautusmenettelyä koskevia vaatimuksia.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Keskuskauppakamari kannattaa ehdotusta osuuskunnan jäsenten ylimääräisestä eroamis- ja palautusoikeudesta osuuskuntalain 5:21.1 §:ssä tarkoitetuissa asioissa. Viittaamme lisäksi Osuuskuntien Keskusjärjestö Pellervo ry:n lausunnossaan esittämiin muutosehdotuksiin ja niiden perusteluihin.

Osuuskuntalaki: eronneen jäsenen vastuu maksamattomasta osuuden merkintähinnasta

36) (OKLE 9:14 a §) Mietinnössä ehdotetaan otettavaksi osuuskuntalain 9 lukuun ehdotetaan säännös eronneen jäsenen velvollisuudesta maksaa maksamatonta osuuden merkintähintaa tietyissä osuuskunnan maksukyvyttömyyteen liittyvissä tilanteissa. Säännös vastaisi pääasialliselta sisällöltään kumotun osuuskuntalain (1488/2001) 9 luvun 9 §:ää.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Muutosehdotus selkeyttää oikeustilaa.

Kaupparekisteriliitteiden kielivaatimusten keventäminen

37) Pidätkö työryhmän mietinnön liitteenä olevassa muistiossa tarkasteltua kaupparekisteriliitteiden kielivaatimusten keventämistä perusteltuna?

Keskuskauppakamari pitää erittäin tärkeänä, että kaupparekisteriliitteiden kielivaatimuksia kevennettäisiin. Mahdollisuus englannin kielen käyttämiseen pöytäkirjoissa (ja tilinpäätöksissä) vähentäisi merkittävästi yritysten hallinnollista taakkaa ja kustannuksia. Yhä useammassa yrityksessä sisäinen työskentely- ja pöytäkirjakieli on englanti.

Keskuskauppakamari kiinnittää huomiota siihen, että EU-säätelyssä finanssimarkkinoilla julkistettavien tietojen Euroopan laajuista saatavuutta koskevassa ns. ESAP-asetuksessa ((EU) 2023/2859) lähtökohdaksi on otettu jo se, että konekielinen käännös on tiedon loppukäyttäjälle

riittävää (ks. asetuksen 7(1)(e) artikla). ESAP:n on tarkoitus palvella laajasti eri käyttäjäryhmiä, sijoittajat mukaan lukien. Olisi tärkeää, että suomalaisessakin lainsäädännössä mahdollistettaisiin paremmin konekäännösten hyödyntäminen.

Muut huomiot

38) Muita säännösehdotuksia koskevat huomionne.

-

39) Muut yksittäiset huomionne.

Keskuskauppakamari toteaa, että vaikka työryhmän mietinnön ehdotukset ovatkin oikeansuuntaisia ja yritystoiminnan edellytyksiä tukevia, kunnianhimon taso olisi voinut olla korkeampi. Työryhmä ei ehtinyt keskustella kaikista relevanteista aiemmissa selvityksissä tunnistetuista muutosehdotuksista, jotka keventäisivät hallinnollista taakkaa, sujuvoittaisivat sääntelyä ja siten parantaisivat osakeyhtiölain ja osuuskuntalain kilpailukykyä. Jatkovalmistelussa tulisi Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan siksi vielä edistää seuraavia asiakokonaisuuksia:

1. Säännellyllä markkinalla ja monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevien yhtiöiden osakeantien järjestämisen helpottaminen siten, että osakkeiden maksu voitaisiin suorittaa toimitusta vastaan (ks. tarkemmin edellä lausuntokohta 7).

2. Lunastusmenettelyihin liittyvien uskotun miehen määräämistä koskevien hakemusten keskittäminen Helsingin käräjäoikeuteen. Kuten mietinnön sivulla 89 on todettu, juttumäärät eri käräjäoikeuksissa jäävät hyvin pieniksi ja osaamistaso eri käräjäoikeuksissa vaihtelee merkittävästi. Tämä on hidastanut lunastusprosesseja, mikä ei ole niin lunastajan kuin vähemmistöosakkeenomistajienkaan intressissä.

3. Pienten apporttien vapauttaminen tilintarkastajan lausuntovelvollisuudesta. Muutos helpottaisi erityisesti pienempien yhtiöiden toimintaa ilman, että tällä olisi olennaista haitallista vaikutusta velkojainsuojaan.

4. Direktiivin salliman jäsenvaltio-option hyödyntäminen julkisten osakeyhtiöiden osalta omien osakkeiden rahoitusavun sääntelyssä (ks. lausuntokohta 22)

5. Yritysjärjestelyjen kuulutusaikojen lyhentäminen ehdotettua enemmän (ks. lausuntokohta 24)

6. Omien osakkeiden hankintavaltuutuksen voimassaoloajan pidentäminen.

7. Voittovarojen siirron mahdollistaminen SVOP-rahastoon.
8. Osakemerkinnän edellytysten toteamisen selkeyttäminen ulkomaisissa yritysjärjestelyissä.
9. Yhtiöiden sisäisen kommunikaation digitalisoinnin mahdollistaminen.
10. Vastuuvapauspäätöksen poistaminen varsinaisen yhtiökokouksen pakollisista asiakohdista.
11. Pörssiyhtiöitä koskevien säännösten keskittäminen OYL 4 lukuun. Jatkovalmistelussa on kuitenkin syytä vielä arvioida, olisivatko yhtiökokousta koskevat säännökset helpommin kaikkien osapuolten (ml. osakkeenomistajat) hahmotettavissa, jos säännökset olisivat nykyistä selkeämmin ryhmiteltynä OYL 5 luvussa.
12. Osuuskuntalain 5 luvun 21 §:n selventäminen. Viittaamme tältä osin Osuuskuntien Keskusjärjestö Pellervo ry:n ehdotukseen perusteluineen.
13. Osuuskuntien osakkeita koskevan sääntelyn tarpeen ja muutosvaihtoehtojen selvittäminen. Viittaamme tältä osin Osuuskuntien Keskusjärjestö Pellervo ry:n ehdotukseen perusteluineen.

Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että jos kaikkia edellä kuvattuja seikkoja ei aikataulusyistä voida sisällyttää annettavaan hallituksen esitykseen, niitä koskeva jatkovalmistelu tulisi kuitenkin käynnistää mahdollisimman pian ja antaa myöhemmin eduskunnalle erillisenä hallituksen esityksenä.

Kajala Ville
Keskuskauppakamari